

Speed, pervitin

(amfetamin,
metamfetamin)

- stimulant
- vyvolává euforii, pocity
velkého množství energie
- zvyšuje sebevědomí
- snižuje chuť k jídlu
a vede k nespavosti
- vede k těžké závislosti
- následkem může být
deprese a úzkost,
celkové vyčerpání
- často způsobuje
toxickou psychózu

Obecná charakteristika

Amfetamin není v našich podmínkách tak rozšířený. Na trhu se vyskytuje jak ve formě bílého krystalického prášku, tak i ve formě tablet (někdy vydávaných za extázi). Metamfetamin, v našich podmínkách nazývaný pervitin, jinak také peří, piko, perník, péčko atd., je bílý krystalický prášek (v případě nečistot či dalších nebezpečných příměsí může být zčásti také modrý, růžový nebo jinak barevný). Obě látky patří mezi stimulanty, tzn. látky stimulující organismus a nervový systém k výkonu. V České republice má zneužívání pervitinu dlouhou tradici. Nejčastějším způsobem konzumace je šňupání, intravenózní aplikace (nitrožilně injekcí), mohou se brát i orálně (ústí). V pouličním pervitinu i amfetaminu často bývají nejrůznější příměsí (např. paracetamol, mléčný cukr, kofein, efedrin, omítka atd.), z tohoto důvodu je nitrožilní aplikace velmi riskantní. Amfetamin se do ČR většinou dováží ze zahraničí, naopak pervitin se vyrábí především u nás. Tomu také odpovídá jeho čistota, která je často velmi vysoká. Pervitin je nejrozšířenější problémová droga v naší zemi.

Akutní účinky

Doba účinku je zhruba 4–8 hodin (při dávce 5–50 mg), dojezd může trvat až do druhého dne. Při vysokých dávkách u nezkušeného uživatele může být účinek i o řadu hodin delší. Závislý člověk však může v průběhu dne užít dávky až gramové, přičemž k účinkům má toleranci (pro dosažení stejného efektu potřebuje vyšší dávky). Nájezd při šňupání je zhruba za 5–15 min, při injekční aplikaci během několika vteřin, při orálním užití je po cca 30–40 minutách. Mechanismem účinku je vyplavení neurotransmiterů (mozkových přenašečů) dopaminu, serotoninu a noradrenalinu. Hlavním účinkem je celková stimulace organismu, euforie, pocit velkého množství energie, zvýšené sebevědomí, hovornost, nespavost, mizí pocit hladu a žízně, mohou se objevit stereotypie (opakování jedné činnosti neustále dokola, zásek). Někdy bývají tyto drogy zneužívány také k sexuálním účelům, často se objevují poruchy erekce či suchost vaginy a nemožnost dosažení orgasmu. Mohou se však vyskytnout také účinky nepříjemné, jako je úzkost, strach, panika, paranoia, mohou se objevit i halucinace. Někdy se může rozvinout i toxická psychóza (halucinace, bludy, paranoia, poruchy myšlení). Z tělesných účinků se přede-

PARTYHARM REDUCTION

vším zvyšuje krevní tlak, srdeční frekvence, rozšiřují se zornice (nejvíce ale až během dojezdu), bývá suchost v ústech, závratě, třesavka, může být zvýšená tělesná teplota. Hlavními riziky u obou drog jsou poruchy srdečního rytmu, cévní mozkové příhody, jaterní toxicita. Při předávkování může dojít k útlumu dechového centra, těžkým poruchám srdečního rytmu a k úmrtí. Typicky při dojezdu bývá přítomna úzkost a deprese provázená nemožností usnout a celkovým vyčerpáním.

Dlouhodobé účinky

Pervitin je typicky užíván v několikadenní jízdě, po které následuje dlouhý spánek (někdy i dva až tři dny) po kterých se objevuje deprese, úzkosti, velký hlad, nutkání užít drogu. Následkem dlouhodobé konzumace pervitinu je rozvoj silné závislosti se všemi jejími důsledky. Dále jsou charakteristické poruchy nálady (deprese), bývají časté úzkosti a poruchy paměti a soustředění, výrazný je úbytek na váze a celková zchátralost organismu. Pervitin je také výrazně toxický pro játra a poškozuje i mozek (je neurotoxický, s tím souvisí deprese, úzkosti, poruchy paměti a pozornosti). S pravidelným užíváním se výrazně zvyšuje riziko vzniku toxické psychózy.

V případě intravenózní aplikace je velké riziko přenosu infekčních onemocnění (HIV, žloutenky) v případě použití nesterilních jehel, dále je zde riziko vzniku abscesů, zánětů žil, endokarditidy (zánětu vnitřních částí srdce).

Kombinace pervitinu/amfetaminu s jinými látkami

Jsou často kombinovány především s alkoholem a marihuanou, závislí uživatelé na pervitinu jej kombinují s heroinem, ke kterému většinou nakonec přejdou zcela. **Pervitin/amfetamin + alkohol:** kvůli stimulačním účinkům umožňují zkonzumovat mnohem větší množství alkoholu, hrozí pak až otrava alkoholem, společně jsou výrazněji toxická játra a ostatní orgány; také se významně zvyšuje riziko vzniku závislosti na alkoholu.

Pervitin + marihuana: marihuana může zesilovat některé jeho psychické účinky, může přispívat k rozvoji úzkostných a paranoidních stavů a rozvoji toxické psychózy. **Pervitin/amfetamin + kokain nebo extáze:** sčítají se stimulační účinky a rizika toxicity těchto látek, zvyšuje se riziko poruch srdečního rytmu až zástavy, infarktu myokardu, cévních mozkových příhod, je zde i výrazné riziko vzniku serotoninového syndromu (stav ohrožující na životě, charakterizovaný

vysokou teplotou, pocením, ztrátou vědomí až kómatem, rozvratem vnitřního prostředí), zvyšuje se riziko rozvoje toxické psychózy. **Pervitin/amfetamin + heroin:** účinky jsou protichůdné, tzn. menší stimulace, a naopak výrazná euforie související s užitím opiátů, je zde však významné riziko předávkování se oběmi látkami s následkem smrti či vzniku závislosti na obou látkách.

Bezpečnější užití

Psychicky nemocní lidé, úzkostné osoby, lidé se srdečními onemocněními, vysokým krevním tlakem, lidé se zvýšenou funkcí štítné žlázy by si neměli s pervitinem nic začínat. Rozhodně není vhodné konzumovat pervitin během těhotenství! V případě užití pervitinu je vhodné pít pravidelně nealkoholické nápoje, přijímat vyšší dávky vitaminů a antioxidantů a nezapomínat na přestávky (k nadýchání čerstvého vzduchu nebo zklidnění), aby nedošlo k přehřátí organismu! V případě intravenózního užívání je důležité používat sterilní materiál.